

SNG NOVA GORICA - Ekshibicionist zadnja premiera sezone

Spolne zavrtosti

NOVA GORICA – Napoved, da gre za komično dramo, težko zdrži vsebinsko izpostavo *Ekshibicionista*, ki ga je Dušan Jovanović napisal na začetku novega tisočletja in so ga krstno igrali v ljubljanski Drami leta 2001, sedaj pa premierno upodobili v Novi Gorici kot zadnjo uprizoritev sezone. Tudi ne gre za lahkotno detektiranje znamenitega verza anonimnega ljudskega pesnika »fuk je Kranjcem v kratak čas«. Prej gre za temeljito analizo seksualizacije našega biti tu zdaj, kaj spolnost sploh je in kako močno opredeljuje posameznike, celo njihovo življenje, in dalje, ali je psihiatrija s svojimi raznolikimi prijemi in metodami zmožna reševati človekove travme in vozle. Nadgradnja temu pa bi lahko bilo tudi naslednje izhodišče branja Jovanovićeve drame, in sicer, kje se zariše oziroma zabriše meja med normalnostjo in nenormalnostjo.

V take in podobne kalne vode našega časa nas vodi režijska postavitev Marka Bulca, ki je ob izdatni pomoči dramaturške obdelave Nebojše Popatasića izrisala celo predstavo v predstavi s pripisom ali dopisom lika režiserja, ki ga prvotna tekstura ne predvideva, a se pokaže za učinkovito in koherentno izbiro glede na sporočilo, ki ga novogoriški *Ekshibicionist* pošilja gledalcem. Režijska pot ne izgubi niti za hip svoje orientacije, ki je v stopnjevanju napetega, surovega introspekcijskega seciranja posameznih likov in s tem sodobnih ran, ki niso le individualne, ampak tudi že kolektivne narave. Kaj se dogaja? Mladi 27-letni borzni posrednik Fred Miller (Žiga Udir) se že tretjič znajde v zaporu. Njegov problem je, da kaže svoje spolovilo v javnosti, je

ekshibicionist, sicer nenevaren in spolno najbrž inhibiran. To njegovo »nezdravo« navado zdravita v zaporu cinična masturbatorica psihiatrinja Eva (Maja Nemec) in materinska socialna delavka Dorothy (Medea Novak). Psihiatrinja je privrženka nekakšne šok terapije, v mladosti je doživela najbrž spolno zlorabo in jo moški strašijo, njen zakon s psihiatrom Danielom Parkerjem (Blaž Valič), osebnim Fredovim terapevtom in pristašem metode sočustvovanja in mehkih prijemov, traja eno samo noč. Dorothy je spolno neobremenjena, dol se daje z zaporniškim paznikom mačom Jimmyjem (Radoš Bolčina), a sama ne ve, kaj hoče v življenju, medtem ko Jimmy vse razume in vidi skozi oči spolnega odnosa.

Razplet je grozljiv in presenetljiv obenem: izkaže se, da so omenjeni terapevti in Jimmy jetniki lastnih frustracij in spolnih deviacij, potreb po fizičnem dotiku, nihče od njih ne premore idealov, prepričan ali načel, na katere bi se lahko oprli. Tudi čustva so jim tuja. Vsi so nepopolni in kot posamezniki se skušajo dopolniti z drugimi in edina pot do osebne odreditve je prav žrtev, Fred Miller, ekshibicionist, nad katerim izlivajo svoje (predvsem spolne) patološke robove. Skratka, Fred Miller je edini, ki ima še notranjo moč, kar se zdi na prvi pogled absurdno, a je nima dovolj, ker finančna moč še ne zagotavlja normalnosti, zagotavlja le to, da življenje pomeni le računico brez čustev, golo in hladno preračunavanje celo do te mere, da se ne zaljubim nagonsko, ampak racionalno, kar pomeni izgubo vsakršne duševne identitete. Zato Udir igra Freda kot robota, ki ima vse svoje gibe, besede, dušo pod nadzorom. Na-

sploh so igralci izklesali sijajne vloge z močnimi profiliranimi elementi.

Ekshibicionizem pa ni le spolne narave. V tej psihodrami gre režijska zamisel še dlje, kajti ekshibicionizem, to je razkrivanje samega sebe, se lahko širi tudi na druga področja, kot je ustvarjanje predstave, kar ponazarja lik režiserja (Gorazd Jakomini), ki je s svojo »ustvarjalno potenco« še največji ekshibicionist. In dalje: kje so nevidne zamejitve med resničnim in virtualnim? Je lahko tako imenovani psihofuk, kjer so odločilne spolne fantazije brez fizičnega dotika z drugim, dovolj za potesitev lastnega naravnega libida?

Uprizoritev Jovanovićevega dela nanovo odpira kar nekaj temeljnih vprašanj sodobnega časa. Zdi se, da je temeljno tisto, ki odpira problem normalnosti in nenormalnosti ter vprašanje seksa in spolne zadovoljitve, ki je bilo od vedno križ in užitek na poti človeka skozi vse čase. Kaj pa ekshibicionizem? Po malem smo to vsi.

Marij Čuk

Novogoriški igralci in igralkе so izklesali sijajne vloge z močnimi profiliranimi elementi

SNG / PETER UHAN

Uprizoritev Jovanovićevega dela nanovo odpira kar nekaj temeljnih vprašanj sodobnega časa

